

ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 19 เอช 1 (19H1)

ผู้ขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล นางมณีฉัตร นิกรพันธุ์
ที่อยู่ เลขที่ 239 ถ.ห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000
โทรศัพท์ 053 944 9044

แหล่งที่มาและประวัติ

ผักกาดเขียวปลี พันธุ์ 19H1 เป็นพันธุ์แท้ผสมเปิดที่คัดเลือกโดยวิธี คัดเลือกแบบบันทึกประวัติ จากพันธุ์หัวกลมเขียวไต FOB ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 โดยคัดเลือกต้นที่มีลักษณะการห่อหัวที่ดี จากการทดลอง เปรียบเทียบพันธุ์การค้า ทำการคัดเลือกการห่อหัวในฤดูฝน และฤดูหนาวอีกหลายครั้ง ณ ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

- ประเภท** พืชล้มลุก ใบเลี้ยงคู่ มีชื่อสามัญเรียกว่า Indian musard leaf mustard หรือ Chinese mustard จัดอยู่ในกลุ่ม Rapiferous (IBPGR, 1981) หรือ Takana (Tsunoda et. al, 1980) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Brassica juncea* L var. *rugosa* อยู่ในวงศ์ Cruciferae
- ต้น** ลำต้นตรง ทรงพุ่มแคบ ความกว้าง 3 ซม. ความยาว 6 ซม. ไม่มีขน สามารถแตกกิ่งก้าน อาจสูงถึง 1 เมตร มีรากแก้ว
- ใบ** ใบไม่มีขน เส้นกลางใบกว้าง แบนและอวบน้ำ กรอบ สีเขียวและเขียวเข้ม มีทั้งขอบใบเรียบและเว้า ใบห่อกันเป็นปลี ใบมีสาร glucoside sinigrin การเรียงตัวของใบแบบ alternate และเป็นใบเดี่ยว ความกว้าง 28.8 ซม. ความยาว 32.7 ซม.
- ช่อดอก** แบบช่อกระจุก (raceme) ดอกเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีเกสรเพศผู้และเพศเมียอยู่ในดอกเดียวกัน รังไข่เป็นแบบใต้รังไข่ (hypogynous) เกสรเพศผู้มี 6 อัน (สั้น 4 อัน ยาว 2 อัน) กลีบดอกมี 4 กลีบ สีเหลือง กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ
- ผล** ผลเป็นแบบผลแตกแบบผักกาด (silique) แตกจากด้านล่างสู่ด้านบนฝัก
- เมล็ด** ไม่มีอาหารเลี้ยงตัวอ่อน และมีตัวอ่อนโค้งงอ ธรรมชาติการผสมพันธุ์เป็นแบบผสมตัวเอง
- ลักษณะอื่น ๆ** ดอกมีเกสรเพศผู้ปกติ ให้ผลผลิต 1,952 กก. /ไร่ มีเปอร์เซ็นต์การห่อหัว 60 เปอร์เซ็นต์ และมีเปอร์เซ็นต์การแตกช่อดอก 6.7 เปอร์เซ็นต์
- ลักษณะเด่น** ดอกมีเกสรเพศผู้ปกติ

การประเมินลักษณะทางพืชสวน

ลักษณะทางพืชสวนของผักกาดเขียวปลี พันธุ์ 19H1 ตาม IBPGR descriptor (1981) ดังนี้
ลักษณะใบและการห่อหัว

มุมของก้านใบรอบนอก ที่เจริญเต็มที่กับพื้นดิน กิ่งเลื้อย, เปิด (45°, 65°) (3 และ 5) รูปใบที่เจริญเต็มที่ที่เป็นรูป กลม (1) การแบ่งของใบแก่ ไม่แบ่ง (1) สีของใบ สีเขียว (2) ความเข้มของสีใบแก่ สีเข้ม (7) สีก้านใบ สีขาว (1) ขนที่ใบ เกลี้ยง (0) ความยาวของใบไม่รวมก้าน 32.7 ซม. ความกว้างของใบ 28.8 ซม. ความยาวของก้านใบ 4.3 ซม. ความกว้างของก้านใบ 3.2 ซม. ความหนาของก้านใบปานกลาง (5) ปุ่มปมของตัวใบมี เล็กน้อย (3) ปลายใบเป็นคลื่น ต่ำ (3) ความสูงของต้น 39.2 ซม. (3) มีการห่อปลีปานกลาง-ห่อ (5,7) รูปร่างปลี กลม (1) การห่อปลีที่ปลายปลายใบทับกันทั้งหมด (7) น้ำหนักปลีก่อนตัดแต่ง 0.86 ก.ก. น้ำหนักปลีหลังตัดแต่ง 0.51 ก.ก. อัตราส่วนของหัว 1.1 (ความกว้างของหัว/ความยาวของหัว) การเจริญของตาข้าง ไม่มี ความสามารถในการห่อหัวในสภาพอากาศร้อน 60%

ลักษณะของดอก

สีกลีบดอกสีเหลือง (2) รูปร่างกลีบดอกเรียว (2)

ผักกาดเขียวปลีพันธุ์ 19H1